

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Brno

Inspekční zpráva

Základní škola nám. Republiky 10, 614 00 Brno

nám. Republiky 10/1536, 614 00 Brno

Identifikátor školy: 600 108 384

Termín konání orientační inspekce: 21. - 23. březen 2001

Čj.	122206/01 5130
Signatura	ol2zu109

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Zřizovatelem základní školy je ÚMČ Brno-sever, Bratislavská 70, 602 00 Brno. Škola je příspěvkovou organizací s právní subjektivitou. Sdružuje mateřskou školu, základní školu, školní družinu a školní jídelnu při základní škole. Při orientační inspekci byla hodnocena kvalita vzdělávání a řízení v mateřské škole s povolenou kapacitou 50 dětí a v základní škole s povolenou kapacitou 550 žáků. V době inspekce školu navštěvovalo 36 dětí mateřské školy ve dvou třídách a 466 žáků základní školy v 21 třídě. Škola je umístěna ve čtyřech budovách. V hlavní budově nám. Republiky 10 se nachází učebny základní školy, které ke své činnosti užívají i dvě oddělení školní družiny. V budově Cacovická 4 je 6 tříd prvního stupně, v budově Cacovická 6 jsou třídy MŠ a v budově Cacovická 4/6 jsou dvě učebny ŠD. Výuka probíhala podle učebního plánu vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2 a učebního plánu vzdělávacího programu Základní škola s třídami s rozšířeným výučováním cizích jazyků čj. 16 333/96-22-21. V prvním a druhém ročníku se vyučovalo cizímu jazyku na základě povolení MŠMT ČR čj. Mgr. Pohořelý/581.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Mateřská škola

Činnost mateřské školy je hodnocena na základě hospitací v obou třídách v průběhu celého dne.

Plánování a příprava vzdělávací činnosti

Výchovně vzdělávací činnost mateřské školy vychází z programu Šimon půjde do školy. Jednotlivé cíle a úkoly jsou zpracovány do tematických plánů pro celý školní rok. Tyto plány jsou zcela formální, neboť jsou zcela totožné s textem publikace. Vedle plánovaných úkolů zařazují učitelky do činností aktuální témata, která průběžně plní. V plánech méně respektují potřebu individuálního rozvoje dětí.

Plánování a příprava výchovně vzdělávací činnosti má průměrnou úroveň.

Podmínky vzdělávací činnosti

Personální zajištění pro výchovně vzdělávací práci je velmi dobré. Pouze jedna učitelka nesplňuje předepsané podmínky pro odbornou a pedagogickou způsobilost.

Pro realizaci vzdělávací činnosti má škola dostatek vhodných prostor. Materiálně technické vybavení je velmi dobré, pomůcek pro rozvoj motoriky je dostatek. Méně je zastoupena metodická literatura, vybavení dětskou literaturou je průměrné. Hrací koutky a estetické prostředí podněcuje děti k osvojování kulturně společenských návyků. Děti jsou vedeny k tomu, aby se spolupodílely svými výtvary na výzdobě školy. Psychohygienické podmínky jsou spíše podprůměrné. Režim dne stanoven klasicky, méně respektuje individuální potřeby dětí. V průběhu inspekce byl dodržen pouze v jedné třídě. Děti svačí a obědvají ve společné jídelně. Pitný režim je zaveden.

Souhrnně lze podmínky pro výchovně vzdělávací činnost hodnotit jako průměrné.

Řízené a spontánní činnosti

Učitelky organizovaly řízené aktivity převážně frontálně. Respektovaly přitom individuální tempo dětí. Poskytovaly jim nabídku různorodého materiálu a pomůcek, především k činnostem pracovní-výtvarného charakteru, v nichž uplatňovaly smyslovou výchovu. Vedly zejména ke správnému vytváření pracovních a manipulačních dovedností. Zejména u dětí

předškolních se snažily upevňovat a rozvíjet komunikativní dovednosti, kulturní, hygienické a zdvořilostní návyky. U předškolních dětí při výtvarných činnostech chyběla cílenost, děti plnily úkoly pouze dle svých představ. Sebeobslužné návyky jsou upevňovány, avšak prostor pro rozvoj samostatnosti při stolování a jeho přípravě byl malý. Kultura stolování byla průměrná.

Při spontánních činnostech měly děti měly dostatek příležitosti k volnému výběru místa, hraček a kamarádů. Učitelky v jejich průběhu nabízely i individuální činnosti, ale jejich efektivita byla nízká. Zavedené organizace učitelky málo využívaly k rozvoji spontánního učení a pohybových aktivit. Děti tak dostávaly méně příležitosti k sebeuplatnění a samostatnému rozhodování, podřizovaly se pokynům učitelek. Hra působila především ve třídě předškolních dětí do značné míry staticky a byla z pohledu poznatků a představ dětí méně rozvíjena.

Hodnocení a motivace dětí k činnostem byly v jednotlivých třídách rozdílné a závisely na tvůrčí invenci učitelek a jejich zájmu o smysluplné zapojení dětí do činností. Především u předškolních dětí byla motivace ke spontánním činnostem a hrám nižší. Celkově měly učitelky tendenci je spíše řídit a usměrňovat, než rozvíjet a navozovat tak přirozené spontánní učení. Při hodnocení projevů a činností vedly děti k toleranci, vytváření žádoucích postojů a pozitivních vztahů. Snahu dětí oceňovaly ihned, jejich výsledky posuzovaly individuálně, což jim poskytovalo okamžitou zpětnou vazbu. Mnohdy to však dělaly příliš zevšeobecňujícím způsobem, bez věcného hodnocení. Děti se pak do značné míry projevovaly jako závislé na pokynech a požadavcích učitelky.

Komunikace a interakce probíhala v přátelském a vstřícném tónu. Byla však převážně jednosměrná, často poučující a upírala tak dětem větší možnost verbálního vyjádření.

Úroveň sledovaných řízených i spontánních činností byla průměrná.

Kvalita vzdělávání v mateřské škole, tak jako plánování, podmínky motivace, hodnocení, interakce a komunikace byla na průměrné úrovni.

První stupeň základní školy

Kvalita vzdělávání na prvním stupni základní školy byla hodnocena na základě hospitací v předmětech český jazyk, německý a anglický jazyk, matematika a přírodověda.

Plánování a příprava výuky

Pojetí výchovně vzdělávací činnosti, kterou škola realizuje, odpovídá deklarovanému vzdělávacímu programu Základní škola pro běžné třídy i programu pro rozšířenou výuku cizích jazyků. Hodinové dotace předmětů i týdenní počty vyučovaných hodin uvedené v rozvrhu hodin odpovídají příslušnému učebnímu plánu. Rozčlenění učiva do jednotlivých ročníků podle předmětů v přehledně zpracovaných tematických plánech je v souladu s učebními osnovami, což je zárukou zajištění kontinuity výuky. Z hospitované výuky lze usuzovat, že bezprostřední příprava učitelek na výuku je odpovědná a celkově velmi dobrá. Jasně formulované vzdělávací cíle byly reálné, vycházely z probíraného tématu učiva, odpovídaly složení žáků ve třídě a jejich možnostem. V průběhu sledovaných hodin se je dařilo plnit. Při školní práci se žáky se specifickými vývojovými poruchami učení se snažily učitelky respektovat doporučení pedagogicko-psychologické poradny.

Plánování a příprava výuky vzhledem k realizovaným vzdělávacím programům a podmínkám, ve kterých výuka probíhala, vykazuje vynikající úroveň.

Podmínky výuky

Na prvním stupni ZŠ vyučují učitelky s odbornou i pedagogickou způsobilostí kromě

tří. Dvě z nich si v současnosti požadované vzdělání doplňují vysokoškolským studiem a jedna, jež vyučuje pouze německý jazyk, má odbornou a pedagogickou způsobilost pro výuku němčiny na střední škole. Tato skutečnost kvalitu výuky po stránce odborné ani metodické negativně neovlivňuje. Odpovídající odbornost a pedagogické zkušenosti ostatních vyučujících se pozitivně promítá do velmi dobré až vynikající úrovně sledované výuky.

Škola má k dispozici vhodné prostory s dostatečným funkčním vybavením. Školní nábytek je v některých třídách nový, v některých starší, renovovaný, ale plně sloužící svému účelu. K výuce cizího jazyka na prvním stupni jsou využívány kmenové třídy. Učební prostředí bylo vzhledem ke sledovaným předmětům pro žáky dostatečně podnětné a poskytovalo jim při výuce potřebnou názornost. Úprava tříd byla po estetické stránce na velmi dobré místy, až na vynikající úrovni. Žáci i učitelky mají vytvořeny pěkné a příjemné pracovní prostředí. Ve výuce žáci pracovali se schválenými učebnicemi, pracovními sešity a různými nakopírovanými materiály. Využívali také drobné učební pomůcky (kartičky, obrázky), doplňkovou literaturu a encyklopedie. Didaktická technika byla využita v hodině cizího jazyka a při relaxačním cvičení. Vybavení učebními pomůckami a didaktickou technikou je celkově optimální.

Škola se snaží vytvářet pro dodržování psychohygienických zásad odpovídající podmínky (např. pitný režim, využití kobereců ve třídě pro odpočinkové a skupinové činnosti, větrání, estetická úroveň a čistota tříd). Na únavu žáků a pokles jejich výkonnosti v průběhu vyučovacích hodin reagovaly učitelky s rozdílnou intenzitou, většinou využily začlenění relaxační chvilky spojené s hudbou a pohybem nebo časté střídání pracovních činností. Rovněž dbaly na kontrolu správného sezení žáků. Kladný vliv na soustředěnost a správné držení těla dětí v prvních třídách mělo optimální využívání gymnastických míčů přímo v průběhu výuky. Členění vyučovacích hodin a pracovní tempo bylo adekvátní složení žáků ve třídě.

Personální, materiální a psychohygienické jsou velmi dobré. Celkově mají podmínky výuky velmi dobrou úroveň.

Organizace, formy a metody výuky

Pojetí výchovně vzdělávací činnosti a způsob, jakým je výuka na prvním stupni ve škole realizována, byl v souladu se vzdělávacím programem Základní škola. Promyšlená a účelně stanovená struktura hospitovaných vyučovacích hodin vycházela z vytčených vzdělávacích cílů a ze složení žáků ve třídě. Pro většinu vyučovacích hodin bylo charakteristické činnostní pojetí vyučování, kdy měli žáci dostatek příležitostí aktivně se podílet na vlastním vzdělávání. Žáci byli například prostřednictvím často uplatňované skupinové práce vedeni k aktivní účasti ve výuce, čímž jim byl dán prostor pro aktivní učení, získávání vědomostí vlastní činností a zároveň pro sebeuplatnění. Ve skladbě metod a forem použitých ve výuce se odrážely pedagogické zkušenosti i kreativita jednotlivých vyučujících. Výběr, sled a množství informací byl volen s ohledem na možnosti žáků a náročnost probíraného učiva. Úkoly zadané v průběhu hodiny byly formulovány jasně, srozumitelně a žákům se je dařilo úspěšně plnit, což svědčilo o jejich velmi dobrých znalostech. Nové učivo bylo vyvozováno na základě dříve získaných vědomostí, ve vzájemných souvislostech a částečně také praktickou činností. Nově získané vědomosti žáci uplatňovali při individuálních činnostech (různé typy úloh na procvičení a upevnění učiva), kdy se projevovala jejich dostatečná samostatnost v práci i zafixované pracovní návyky. Problémovým žákům byla učitelkou poskytována individuální pomoc. V českém jazyce byl kladen důraz na procvičování probíraných pravopisných jevů na základě pochopení mluvnických souvislostí a na dovednost aplikovat nově získané poznatky. Začleněním prvků dramatické výchovy ve výuce čtení byla dána žákům příležitost samostatně se projevit. V matematice bylo mimo upevňování zběhlosti

v numerickém počítání rozvíjeno také logické myšlení žáků řešením problémových a kombinovaných úkolů a správně metodicky vedeným rozborem slovních úloh včetně jejich využití v praxi. V hodinách cizího jazyka byla vhodným způsobem podnícena aktivita a invence žáků i jejich tvůrčí přístup k činnostem. Vyučovací čas byl ve většině hospitovaných hodin využit efektivně.

Organizace výuky, účelnost a vhodnost použitých metod a forem práce měly vynikající úroveň.

Motivace a hodnocení

Vstupní motivace byla většinou prezentována formou sdělení vzdělávacího cíle a průběhu vyučovací hodiny, v menší míře pak v návaznosti na probírané učivo. Zdařilou nenásilnou průběžnou motivací dokázaly učitelky žáky dostatečně aktivizovat a získat jejich pozornost a zaujetí pro školní práci. Nejvíce bylo využíváno hry, životních zkušeností žáků, uplatnění soutěže a mezipředmětových vztahů, motivační rozhovor. V jedné třídě prováděla učitelka se žáky hodnocení práce skupin v návaznosti na pravidelně prováděné dlouhodobé motivační hodnocení. Užití kladného motivačního hodnocení přispívalo ke zvýšení sebevědomí nejen méně úspěšných či problémových žáků. Otázky při opakování učiva nebyly zaměřeny pouze na jeho pamětné osvojení, ale také na pochopení vzájemných vztahů a souvislostí. Ve sledovaných hodinách bylo pozorováno průběžné hodnocení výsledků pracovních činností žáků, jež bylo často i v případě chybného řešení úkolu pro žáky povzbuzující. Průběžná kontrola a individuální přístup k žákům poskytovaly vyučujícímu zpětnou vazbu o úrovni zvládnutí učiva a o úspěšnosti jednotlivých žáků. Při zadávání samostatných úkolů si učitelky ověřovaly jejich pochopení a slabším žákům byla poskytována potřebná individuální pomoc. Pozitivním prvkem ve výuce bylo provádění vzájemné kontroly a sebekontroly. V případě provedení hodnocení výkonu měl žák okamžitou zpětnou vazbu o své úspěšnosti. Toto hodnocení bylo objektivní, spravedlivé, ale v některých případech učitelkou neodůvodněné. Do vzájemného hodnocení žáků případně sebehodnocení nebo hodnocení průběhu výuky byli žáci zapojováni velmi málo. V některých vyučovacích hodinách byla účelně a vhodným způsobem uplatněna metoda práce s chybou. Celkové hodnocení pracovního výkonu žáků v závěru vyučovacích hodin často splývalo se závěrečným shrnutím učiva, v několika případech zůstalo opomenuto.

Účinnost motivace a způsob hodnocení žáků měly velmi dobrou úroveň.

Interakce a komunikace

Stylem, kterým učitelky ve výuce pracovaly, se snažily navodit atmosféru spolupráce, důvěry a přiměřené tolerance a vytvořit žákům nestresující, klidné pracovní prostředí. Žáci akceptovali a respektovali dohodnutá pravidla chování. Ve sledovaných hodinách dominovala vzájemná komunikace mezi učitelkami a žáky. Žákům byl dáván dostatečný prostor pro jejich slovní vyjádření, pro vyjádření vlastního názoru na danou problematiku i konstruktivní diskusi. (např. v přírodovědě). Při skupinových činnostech uměli žáci vzájemně spolupracovat, věcně komunikovat a prezentovat výsledky své práce. Při následné prezentaci bylo méně dbáno na správný mluvní projev žáků. Na rozvoj komunikativních dovedností v mateřském jazyce je ze strany vyučujících dbáno s rozdílnou důsledností. V hodinách cizích jazyků mluvily učitelky převážně příslušným cizím jazykem, k čemuž byli vedeni rovněž žáci. Verbální i neverbální komunikace učitelek byla na velmi dobré úrovni.

Úroveň interakce a komunikace mezi žáky navzájem a mezi žáky a učitelkami byla velmi dobrá.

Kvalita vzdělávání na prvním stupni má velmi dobrou úroveň.

Druhý stupeň základní školy

Na druhém stupni vychází hodnocení kvality vzdělávání z hospitací v předmětech český jazyk, anglický jazyk, německý jazyk, matematika, chemie a dějepis.

Český jazyk

Výuka českého jazyka je plánována v souladu s deklaroványými učebními dokumenty. Všechny hospitované vyučovací hodiny byly zodpovědně a důkladně připraveny.

Personálně je předmět zajištěn pedagogy s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Materiálně je výuka zabezpečena; žáci mají vhodné učebnice i další doplňkové texty. Příruční učitelská knihovna je k dispozici ve sborovně. Učitelé mají možnost využívat audiovizuální didaktickou techniku. Učebny jsou vybaveny vhodně, i když žákovský nábytek je většinou dosti opotřebovaný. Výzdoba tříd byla v mnoha případech didakticky využitelná. V učebnách jsou umístěny skříňky, které umožňují žákům ponechávat si některé vyučovací pomůcky ve škole. Tato skutečnost příznivě ovlivňuje psychohygienické podmínky výuky.

Do organizace výuky a do způsobu použití metod a forem práce se velmi pozitivně promítaly odborné a pedagogické kvality vyučujících. Úroveň práce pedagogů byla co do kvality dosti vyrovnaná, což je vzhledem k vyučovacím potřebám žáků příhodné. Jako velmi účinný se jevil postup paralelního výkladu nového učiva a průběžně prováděného zápisu za uplatňování provázaných didaktických kroků sledujících vlastní proces učení žáků. Děti se samy vlastními úvahami dobíraly dílčích poznatků a vyvozovaly závěry. Všechny vyučovací postupy byly logicky propojeny, takže každý následující krok byl současně zpětnou vazbou pro úspěšnost úkonu předchozího. Oprava chyb byla vždy logicky zdůvodněna. Dařilo se vhodným způsobem propojovat mluvnické učivo s literární výchovou. Nové učivo se žáci naučili přímo ve škole, aniž by byli zatěžováni přemírou domácích úkolů. Žáci vykazovali v hospitovaných vyučovacích hodinách velmi dobré znalosti a byli zběhlí při orientaci v systému jazyka. Dílčím nedostatkem bylo chybějící shrnutí probraného učiva v závěru vyučovacích hodin.

Práce působila žákům zjevně uspokojení z nově poznávaných skutečností a z vlastní úspěšnosti, což bylo výrazně motivující. Hodnocení práce žáků bylo uplatňováno průběžně a bylo ze strany vyučujících objektivní.

Komunikace při výuce byla nenucená, měla pracovní ráz a vždy směřovala k vědomostním ziskům žáků. Všechny učitelky dbaly o jazykovou kulturu svých projevů. Vyjadřování žáků nebylo sledováno zcela důsledně ve smyslu uplatňování spisovné češtiny a stylistické bezchybnosti.

Kvalita vzdělávání v českém jazyce je hodnocena celkově jako velmi dobrá.

Cizí jazyky (němčina a angličtina)

Oba jazyky mají své samostatné předmětové komise, které zajišťují jejich výuku z hlediska plánování, návaznosti učiva, zamezení jeho duplicity, materiálního zabezpečení apod. Jejich časová dotace je v souladu s učebními plány a tematické plány naplňují obsah učebních osnov.

Všechny vyučující splňují legislativní podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Materiální podmínky výuky jsou průměrné. Žáci jsou vybaveni vhodně zvolenými učebnicemi, pracovními sešity a dalšími materiály, které pro ně připravují jejich vyučující. Ve výuce byl sporadicky použit kazetový magnetofon, jiná audiovizuální technika nebyla k dispozici.

Převážná část hospitované výuky proběhla ve dvou jazykových učebnách, zřízených zvláště pro němčinu a zvláště pro angličtinu. Obě jsou pěkně vyzdobeny řadou žákovských prací, vybaveny příslušnými mapami, plakáty, obrazovým materiálem a tabulemi s gramatikou. Poskytují žákům prostředí, které je pozitivně motivuje při výuce cizích jazyků. Vhodné rozmístění žákovských stolků odpovídá podmínkám pro efektivní navozování komunikativních kompetencí žáků. Produktivita jedné hodiny v kmenové třídě s klasickým uspořádáním a bez příslušné motivace prostředím byla zřetelně nižší. Členění hodin a zvolené tempo práce odpovídalo potřebám a možnostem žáků. K jisté relaxaci docházelo při skupinových metodách práce, hrovém procvičování slovní zásoby či pantomimě.

Struktura vyučovacích hodin, jejich organizace a zvolené formy vycházely z tradičního pojetí jazykové výuky. Z hlediska dalšího vývoje hodiny se pak jejich stavba značně lišila. Dlouhá příprava cvičení, jeho rozvláčná realizace a monotematicky zaměřená vyučovací jednotka vedla k navození malého zájmu žáků a výsledný efekt práce byl sporný. V jiných hodinách využily učitelky různé jazykové didaktické hry i momenty dramatické výchovy s cílem posílit řečové dovednosti žáků. Pantomimické ztvárnění silných sloves výrazně oživilo hodinu a žáky velmi aktivizovalo. Učitelky vedly žáky k samostatnému úsudku a ti pak sami dovedli odhalit chybu a zdůvodnit příslušný gramatický jev. Žáci se učili dovednosti správně chápat a správně interpretovat slyšený text a přiměřeně na něj reagovat.

Vstupní motivaci nahradilo většinou seznámení skupiny s cílem hodiny. V jejím průběhu pak byli žáci motivováni hrou, pantomimou, soutěží. V žákovských sešitech jsou ve všech hospitovaných třídách přehledné a hojné zápisy i různá cvičení, také jejich kontrola vyučujícími je velmi důsledná. V žákovských knížkách je početná klasifikace. Učitelské hodnocení žákovské práce i jejich výsledků a pochvala za dobrou práci pak bylo součástí každé hodiny.

Žákovská interakce byla realizována při skupinových činnostech, soutěžích a hrových metodách. Žáci participovali na různých cvičeních, skládali věty, posloupnosti obrázků a sporadicky připravovali i rozhovory ve dvojicích nebo skupinkách. Ve většině hodin vládla příznivá pracovní atmosféra. Verbální i neverbální komunikace učitelů byla na vysoké úrovni. Žáci byli velmi zdvořilí, v žádné z hodin nebyl zaznamenán jakýkoliv projev nekázně.

Celkově byla kvalita vzdělávání ve sledovaných hodinách cizích jazyků na velmi dobré úrovni.

Matematika

Výuka probíhala podle schváleného učebního plánu a učebních osnov. Probírané učivo bylo v souladu s vypracovanými časově tématickými plány a navazovalo na předcházející hodiny. Výukové cíle směřovaly jak k získávání nových poznatků, tak i k rozvíjení a upevňování vědomostí a dovedností žáků. Stanovení přiměřených vzdělávacích cílů se stalo základem pro kvalitní bezprostřední přípravu na vyučování.

Odborná a pedagogická způsobilost vyučujících odpovídala právním předpisům. Výuka matematiky se uskutečňovala pouze v kmenových učebnách zařízených starším i novějším nábytkem. Škola byla pro výuku matematiky vybavena základními demonstračními i žákovskými pomůckami. Zařazením zpětného projektoru a demonstračních pomůcek učitelé zabezpečovali zvyšování efektivity a názornost vyučování. Snaha učitelů vytvářet pro výuku vhodné psychohygienické podmínky se odrazila v celkem příznivé tvořivé atmosféře vyučovacích hodin. Učebny, ve kterých probíhala výuka, byly prostorné, přiměřeně udržované a vkusně vyzdobené žákovskými pracemi, květinami a obrázky, neměly však většinou zvláštní výzdobu zaměřenou na obsah matematiky. Tempo výuky učitelé většinou přizpůsobovali úrovni žáků ve třídě.

Organizace, metody a formy výuky vycházely z vhodně stanovených cílů, respektujících

dosažené vědomosti a schopnosti žáků. Časové rozčlenění hodin do jednotlivých fází většinou odpovídalo zvoleným vzdělávacím cílům i obsahu, v závěru některých hodin se objevoval spěch spojený s jejich méně vhodným ukončením. Srozumitelný výklad nového učiva navazoval na předchozí látku, jejímž upevnování, procvičování a aplikaci při řešení úloh byla většinou věnována dostatečná pozornost. Žáci užívali učebnice matematiky uvedené v seznamu vydaných učebnic a učebních textů pro základní školy tvořících v jednotlivých ročnících druhého stupně ucelenou řadu. Ve výuce převládal spíše tradiční učební styl a frontální forma učení, která někdy vedla především při upevnování vědomostí k určité jednotvárnosti a z toho pramenící únavě žáků. Kladně se projevovalo zařazování práce ve dvojicích a vnitřní diferenciaci žáků při procvičování učiva. V hodinách základního typu převládala snaha učitelů žákům jen nepředkládat dané poznatky, ale odvodit je pomocí manipulativních metod, návodných otázek a diskuse. Látka byla interpretována odborně správně.

Na různé úrovni byla vstupní motivace, představovaná především seznámením žáků se vzdělávacím cílem a ukázkami využitím učiva v běžné praxi. V průběhu vyučovacích hodin měla velmi motivující vliv nejen pochvala za úspěšné splnění úkolu, ale i ocenění nejlepších řešitelů úloh, pomoc při neúspěchu a individuální rada učitele či využití žákovské sebekontroly a sebereflexe. Při klasifikaci zkoušeného žáka využil vyučující i názorů žáků ve třídě. Nedostatečné bylo závěrečné zhodnocení výuky na konci některých hodin.

Celkovou atmosféru při výuce pozitivně ovlivňoval citlivý a laskavý přístup vyučujících, odrážející se ve vstřícné komunikaci ze strany učitelů i žáků. Žáci respektovali osobnost učitele a řídili se dohodnutými pravidly. Negativní projevy žáků nebyly pozorovány. Převažovala komunikace od vyučujících k žákům. V některých hodinách se vyučující snažili navozovat situace vhodné pro zdokonalování vzájemných komunikativních a kooperativních dovedností mezi žáky.

Úroveň kvality výuky matematiky byla velmi dobrá.

Chemie

Ze schváleného učebního plánu vychází plánování výuky chemie a její časová dotace hodin je s ním v souladu. Bezprostřední příprava na výuku byla u obou vyučujících velmi pečlivá a projevila se pozitivně v promyšlené struktuře jednotlivých hodin.

Personální zajištění výuky je velmi kvalitní nejen vzhledem k úplné odborné a pedagogické způsobilosti vyučujících, ale také díky jejich velkým zkušenostem a dobrému vztahu s žáky.

Materiální podmínky jsou hodnoceny ve vztahu k hospitované výuce. Sama škola sice nedisponuje odbornou učebnou ani kabinetem chemie, avšak část výuky je realizována v profesionálních podmínkách blízké a spolupracující průmyslové školy chemické. To žákům poskytuje možnost teoretické i praktické výuky na vynikající úrovni. Teoretická výuka v kmenové třídě byla zabezpečena dostatečným množstvím učebnic, periodických tabulek, strukturálními modely i použitím videa.

Část hospitované výuky proběhla v kmenové učebně a část ve školní laboratoři chemické průmyslovky. Učební prostory i přiměřené pracovní tempo odpovídalo správným psychohygienickým podmínkám.

Teoretická hodina byla koncipována jako běžná hodina chemie, při níž bylo opakováno a upevnováno probrané učivo a žákům byly doplněny jejich znalosti při demonstraci některých nebezpečných pokusů z videa. Žáci sami vyvozovali poznatky a pod vedením učitelky dospěli ke správným závěrům. Nenásilnou formou spojovali nové informace se svými zkušenostmi ze života i s jejich praktickým využitím. Nejcenější bylo

činnostní pojetí výuky v samotné laboratoři. Při ní žáci zopakovali již probranou teorii a samostatně pod vedením učitelky a asistenta v profesionálních podmínkách připravovali organické sloučeniny a zabývali se jejich vlastnostmi. Byli vedeni k exaktnímu vyjádření své zkušenosti, k preciznosti v práci a v neposlední řadě k estetické úpravě zápisu laboratorního protokolu.

V úvodu hodiny byli žáci motivováni soutěží ve správném doplňování slepé periodické tabulky značkami známých prvků. Průběh zajímavých pokusů na videosekvenci, provokující otázky, ale zejména vlastní práce v laboratoři pak žáky motivovala v jejich dalším průběhu. Správné odpovědi byly kladně zhodnoceny, zkoušená žákyně přiměřeně klasifikována a její klasifikace oznámena a zdůvodněna.

Žákovská interakce se odehrávala při skupinovém vyplňování periodické tabulky a zejména při společné práci v laboratoři. Komunikace mezi učitelkami a žáky byla vynikající, byla založena na odbornosti vyučujících na jedné straně a vzájemném respektu osobnosti na straně druhé. V hodinách vládla příjemná pracovní atmosféra a dobrá nálada. Žáci byli zdvořilí a ukáznění.

Úroveň kvality výuky chemie byla vynikající.

Dějepis

Hodinové dotace předmětu dějepis odpovídají deklarovanému učebnímu plánu vzdělávacího programu Základní škola. Inspektované vyučovací hodiny byly zodpovědně a důkladně připraveny.

Předmět je vyučován učiteli s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Ucelený přehled o materiální vybavenosti školy pro předmět dějepis byl poněkud znesnadněn rozmístěním dějepisných učebních pomůcek na několika místech školní budovy (ve škole není kabinet dějepisu). Učitelé mají možnost využívat vyučovací techniku. Nástěnné dějepisné mapy jsou pro většinu historických údobí k dispozici, pro některá témata však zcela chybějí (např. napoleonské války, druhá světová válka). Žáci mají vhodné učebnice a dějepisné atlasy.

Při prezentování nového učiva učitelé velmi vhodně uplatňovali svou odbornou zdatnost. Úroveň výuky vykazovala po stránce metodické jisté rozdíly vyvěrající z různých stupňů pedagogické zkušenosti. V tomto smyslu byla kvalita výuky poněkud nevyvážená, což může souviset i s jistou nesystematičností v poradní činnosti školy směrem k začínajícím učitelům. Učivo bylo podáváno žákům věcně správně, historická fakta byla ukotvena časově, příčinně, avšak méně už geograficky. I když žáci pracovali s dějepisnými atlasy, chybějící nástěnná mapa nemohla plnit zastřešující funkci se zpětnou vazbou. V hodinách, které byly metodicky promyšleně vedeny, byla struktura hodin pestrá, jednotlivé pasáže procesu učení byly provázány a žáci byli vedeni k vyvozování logických závěrů. Naproti tomu ve výuce metodicky méně výrazné se struktura hodiny vyznačovala oddělenými částmi, které nebyly náležitě propojeny vzájemnými souvislostmi. Při výuce bylo vhodně využíváno názoru v podobě učebnic, doplňujících materiálů a videoprogramů. Žáci se dobře orientovali v odborné terminologii. Otázky vyučujících byly většinou důmyslně formulovány tak, aby stimulovaly žáky k přemýšlení. V závěru některých vyučovacích hodin chybělo shrnutí probraného učiva.

Žáci projevovali zájem o výuku a většinou prokazovali velmi dobré znalosti. Motivačně působí zadávaná témata k seminárním pracím z oblasti regionálních dějin.

Atmosféra v hospitovaných hodinách byla velmi příznivá, komunikace probíhala se zaměřením na pochopení a zafixování probíraného učiva.

Celkově je kvalita vzdělávání v dějepise hodnocena jako velmi dobrá.

Kvalita vzdělávání na druhém stupni má velmi dobrou úroveň.

Hodnocení kvality vzdělávání

Kvalita vzdělávání ve sledovaných předmětech na prvním i druhém stupni základní školy měla velmi dobrou úroveň.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Dlouhodobé koncepční záměry vychází z kvalitní podrobné analýzy činnosti školy v předcházejících letech, ze zvyšujícího se zájmu rodičů o umístění dětí do profilující se školy se zaměřením na širší a kvalitní výuku cizích jazyků i z posouzení materiálních podmínek. Jasně stanovené priority se týkají především oblasti výchovné a vzdělávací, dále pak motivace pedagogických pracovníků a zabezpečení provozu školy po stránce materiální. Přijaté koncepci odpovídají hlavní úkoly školy na školní rok. Jejich obsah je zaměřen především na výchovně vzdělávací činnost. Na roční plán navazují měsíční plány s termíny a zodpovědností zaměstnanců za splnění. Dokumenty týkající se plánování jsou spoluvytvářeny pracovníky školy prostřednictvím předmětových komisí, metodického sdružení a pedagogických rad, kdy vedení školy využívá podnětů a připomínek zaměstnanců. Plánování je systematické, postihující všechny důležité oblasti práce školy. Koncepční záměry byly projednány se všemi zaměstnanci, rodiči i zřizovatelem a jsou jimi podporovány. Systém učebních plánů, který je zpracován tak, aby co nejvíce vyhovoval potřebám a zájmům žáků, je vhodně doplněn nejen nabídkou volitelných a nepovinných předmětů, ale i činností zájmových útvarů. V plánech MŠ a ZŠ je patrna oddělenost obou typů škol a jejich integrace není z hlediska výchovně vzdělávacích cílů a prostředků dostatečně využito.

Plánování má velmi dobrou úroveň.

Organizování

Přehledná organizační struktura školy umožňuje její účinné řízení. V souladu se systémovým členěním na součásti jsou stanoveny a přesně písemně vymezeny kompetence a pracovní náplně zaměstnanců pedagogických i nepedagogických pracovníků jak mateřské školy, tak i školy základní. Organizaci výchovně vzdělávací činnosti i dalšího provozu určuje vnitřní řád školy, jehož součástí jsou další dokumenty, upravující organizaci výchovně vzdělávací činnosti v souladu s platnými právními předpisy. Pravidla provozu mateřské školy jsou stanovena v jejím vnitřním řádu. Ten je zpracován stručně a spíše striktně, bez uvedení práv dětí a rodičů. Organizace a způsob předávání dětí je upraven ve vnitřním řádu školy a umožňuje otevřenou komunikaci s rodiči. Ředitelka účinně využívá jako poradní orgán pedagogickou radu a k řešení organizačních záležitostí jednání na provozních poradách. Zápisy mají pracovní ráz a jeví se jako funkční. Obsahem jednání je převážně problematika výchovně vzdělávací činnosti školy, dále organizační záležitosti provozu školy, informace o změnách v právních normách a do programu provozních porad jsou zařazovány rovněž odborné semináře (např. o kriminalitě mládeže). I když z rozhovorů s vedením školy i s pedagogy lze usuzovat na živé diskuse vedené v souvislosti s výchovně vzdělávací problematikou školy, v zápisech z pedagogických rad není diskuse uvedena. Závěry jednání

nejsou zformulovány do usnesení, jehož realizace by byla následně na další pedagogické radě souhrnně kontrolována. Velmi pružné je předávání potřebných informací zaměstnancům při častém osobním jednání. Informace jsou poskytovány také prostřednictvím nástěnky ve sborovně a školním rozhlasem. Informační systém v MŠ je standardní. Mezi MŠ a ZŠ někdy vážně a není zcela jasně písemně propracován. S ředitelkou a zástupkyní ZŠ je vedoucí učitelka v kontaktu. Zúčastňuje se též pedagogických rad. Informovanost rodičů MŠ zvyšují písemné popisy denních činností v MŠ, umístěné na nástěnkách. Ochrana osobních dat zaměstnanců i žáků je zajištěna. Organizace vyučování odpovídá obecně závazným právním předpisům. Rozvrh hodin je sestaven s ohledem na plynulý provoz školy a je v souladu s vyhláškou o základní škole. Z hlediska dodržování psychohygienických zásad byly zjištěny ojedinělé nedostatky v tom smyslu, že v některých případech jsou myšlenkově náročné předměty (např. chemie, matematika, jazyk anglický) zařazeny v dopolední výuce a pátou nebo šestou vyučovací hodinu. Rodičům učitelé poskytují informace o průběhu výchovy a vzdělávání i stavu klasifikace jejich dětí prostřednictvím deníčků, žákovských knížek i na třídních schůzkách rodičů a individuálních konzultacích. Škola se prezentuje na veřejnosti rozsáhlou účastí žáků na soutěžích, olympiádách a vzdělávacích projektech, pořádáním divadelních vystoupení, školních akademií a spoluprací s dalšími subjekty v ČR i v zahraničí. Informačním prostředkem a zároveň i zpětnou vazbou v sebehodnocení školy se stala její výroční zpráva o činnosti, ve které ředitelka předkládá o dění ve škole dostatek informací.

Organizace činnosti školy je na velmi dobré úrovni.

Vedení a motivování pracovníků

Vedení školy preferuje tuto oblast formou dalšího vzdělávání učitelů a promyšleně diferencovanou hmotnou stimulací všech pracovníků školy. Učitelé navštěvují četné kurzy a semináře z oblasti zdravotní, pedagogiky, psychologie, speciální pedagogiky, kineziologie, výchovného poradenství, estetické výchovy, cizích jazyků, výchovné práce ve školní družině, alternativních výukových programů (např. prvky Daltonského plánu) a projektů (např. Comenius). Jednotliví učitelé tlumočí ostatním kolegům získané poznatky, z nichž některé jsou zpracovány formou metodických listů pro potřeby pedagogů školy (např. metodický list pro prevenci absence žáků). Vedení a motivování pracovníků mateřské školy spočívá jednak v možnosti účasti na vzdělávacích akcích, jednak v kontrole. Odborná a metodická pomoc zajišťovaná vedoucí učitelkou není dostatečně účinná. Ve vnitřním platovém předpisu jsou zakomponována kritéria pro osobní ohodnocení a odměny. Vnitřní platový předpis byl projednán na provozní poradě s pracovníky školy. Ve věci vedení začínajících učitelů škola zajišťuje odborné a metodické poradenství, ale ne vždy je tato činnost plně funkční a účinná.

Kvalita řízení vykazuje v oblasti vedení a motivování pracovníků velmi dobrou úroveň.

Kontrolní mechanismy

Pro výkon kontrolní činnosti zpracovala ředitelka školy materiál, ve kterém jsou uvedeny osoby pověřené kontrolní činností svého úseku včetně přesného stanovení jejich kompetencí. Takto vytvořený systém vnitřní kontroly zaručuje pokrytí vůči celé organizační struktuře v rámci školy. Kontrolní činnost ředitelky školy se řídí vypracovaným plánem, který je zaměřen na oblast poznávací /ve vztahu k učitelům/, oblast výchovně vzdělávací /ve vztahu k činnosti učitele a žáka/ a oblast pedagogickou /ve vztahu k vyučovacím procesu/. Cíle kontroly jsou stanoveny vždy na dva měsíce, vychází z potřeb a podmínek školy. Kontrolou pověřené osoby si vedou záznamy o provedení kontroly daného úseku samostatně. Zároveň projednávají se zaměstnanci zjištěné nedostatky a potřebná opatření. Ředitelku školy informují

o výsledcích provedené kontroly a podávají jí návrhy na opatření, které po schválení realizují. Zápisy z hospitací jsou prováděny v potřebném rozsahu, obsahují zjištěná pozitiva, negativa, návrhy na opatření. S učiteli jsou závěry z hospitace vždy osobně projednány. Kontrolu výsledků výchovně vzdělávací činnosti provádí ředitelka na základě vyhodnocení čtvrtletních písemných prací z hlavních předmětů. Zpětnou vazbu o úrovni vzdělávání získává taktéž na základě rozboru úspěšnosti při přijímacím řízení na střední školy a následně srovnáním prospěchu v I. ročníku střední školy, dále umístění žáků v různých soutěžích. O výsledcích provedených kontrol jsou zaměstnanci informováni na pravidelných poradách. Kontrolní mechanismy jako celek jsou pojaty systémově, o čemž svědčí i zjištění v průběhu inspekce na škole.

Kontrolu v MŠ provádí pravidelně vedoucí učitelka. Plán kontrolní a hospitační činnosti není zpracován, systém kontroly není propracován. Z hospitační činnosti vyplývá, že je sledován průběh činností, chybí však konkretizace pozitiv a negativ a doporučení k další činnosti učitelek. Kontrola je povšechná, postihuje obecně pedagogické jevy, je však méně zaměřena na specifikum předškolního pedagogického procesu.

Systém, rozsah a účinnost kontrolních mechanismů je na velmi dobré úrovni.

Hodnocení kvality řízení

Velmi dobrou úroveň řízení charakterizuje promyšlený přístup k naplňování cílů vzdělávacích programů spolu s kvalitním operativním řízením a účinnou kontrolní činností ředitelky.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Výchovné poradenství je na škole prováděno velmi důkladně a důsledně. Evidence žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je řádně vedena a průběžně doplňována novými údaji o odborných vyšetřeních žáka, o vývoji žáka - o jeho dosažených výsledcích nebo o jeho dalších speciálních vzdělávacích potřebách. Velmi podrobně je evidována neomluvená absence žáků včetně všech dalších kroků a navržených i přijatých opatření. Výchovné komise jsou vžitou formou řešení závažnějších výchovných problémů. Z jednání výchovných komisí jsou pořizovány zápisy. Oblast volby povolání žáků je rovněž vedena velmi kvalifikovaně a důkladně. Pro integrovaného žáka je vypracován individuální vzdělávací plán, který je aktualizován. Z dalšího vzdělávání výchovné poradkyně jsou mnohé poznatky účinně využívány dalšími učiteli (např. formou zpracovaných metodických listů). Konzultace žákům, učitelům i rodičům jsou výchovnou poradkyní poskytovány.

Kvalita výchovného poradenství je na vynikající úrovni.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Povinná dokumentace školy dle § 38a odst.1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů
- Závazné vnitřní směrnice a předpisy vypracované vedením školy
- Koncepce školy a plány práce školy
- Platné učební dokumenty ZŠ čj. 12 035/97-20, ZŠ s RVCJ čj. 16 333/96-22-21, povolení MŠMT čj. Mgr. Pohořelý/581
- Výroční zpráva o činnosti školy ve škol.roce 1999-2000

- Časově tematické plány a zápisy z metodických zařízení
- Zápisy z hospitací vedení školy a hospitační záznamy školních inspektorů
- Vybraný vzorek písemných prací žáků

ZÁVĚR

Ředitelka školy pracuje koncepčně, svým stylem řízení dává prostor pracovníkům pro jejich iniciativu a zároveň je vede ke spoluzodpovědnosti za naplňování cílů vzdělávacího programu. Ve výchovně vzdělávací práci se uplatňuje činnostní pojetí výuky, pro které jsou vytvářeny optimální psychohygienické podmínky. Škola se otevírá partnerům, podílejícím se na výchově a tím vytváří podmínky k zapojení žáků do veřejného dění. Ředitelka soustavně pečuje o zlepšování materiálních a prostorových podmínek pro výuku. To vše se odráží ve velmi dobré kvalitě řízení a výchovně vzdělávací činnosti. Ve sledovaných oblastech výchovy a řízení školy v rámci orientační inspekce je úroveň činnosti školy hodnocena celkově jako velmi dobrá.

Při orientační inspekci nebylo zjištěno neefektivní vynakládání finančních prostředků přidělených škole ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a ke schváleným učebním dokumentům.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Vojmír Křupka	Vojmír Křupka v. r.
Členové týmu	Mgr. Pavel Klár	Pavel Klár v. r.
	PaedDr. Jitka Měřinská	Jitka Měřinská v. r.
	PaedDr. Danuše Pytelová	Danuše Pytelová v. r.
	Mgr. Eva Šefránková	Eva Šefránková v. r.

V Brně dne 10. dubna 2001

Datum a podpis ředitele(ky) školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 12. dubna 2001

Razítko

Ředitel(ka) školy	Podpis
PaedDr. Danuše Procházková	Danuše Procházková v. r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel(ka) školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy: Krajský úřad Brněnského kraje	2. května 2001	122 293/01
Zřizovatel: ÚMČ Brno - sever	2. května 2001	122 294/01
Rada školy:	---	---

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Nebyly podány.